

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati pett
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod«
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko upravljanje: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66.
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštrem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Balkanski pakt na obzorju

Potovanje Nj. Vel. kralja po Balkanu predstavlja uvod v veliko diplomatsko akcijo, ki vodi k tesnejši združitvi balkanskih držav

Beograd, 6. oktobra. r. Poset Nj. Vel. kralja in kraljice je v Carigradu izval ne samo velike simpatije za Jugoslavijo in Nj. Veličanstvo, marveč da je usmeril diplomatske razgovore tudi na novo pot. Balkanski Locarno in črnomorski pakt sta dva izraza, okrog katerih se suše diskusija vseh političnih krovov. Z enim in drugim se označuje bodoči sporazum ali niz sporazumov, ki jih na Balkanu vsi iskreno želijo in nestrpo pričakujejo. Posebno se podčrtava prisrčni komunik, ki je bil objavljen po razgovoru predsednika turške republike gazijsa Kemal paše z Nj. Vel. kraljem Aleksandrom. Kot baza, na kateri naj bi slonele bodoče pogodbe, se omenja pakt med Turčijo in Grčijo, ki je bil sklenjen v Ankari. Turški politični krogi smatrajo kot gotovo dejstvo, da bo v najkrajšem času sklenjen balkanski sporazum, čeprav bi se mu Bolgarija ne priključila takoj, kakor menjijo nekateri turški listi. Bolgarija okleva zaradi tega, ker se je polotil neke vrste strah pred akcijo Male antante na eni strani ter Grčije in Turčije na drugi. Če bo ostala bolgarska vlača rezervirana, bo sklenjen sporazum med Grčijo, Turčijo, Jugoslavijo in Rumunijo ter Češkoslovaško kot članico Male antante.

Pakt med Malo antanto in Turčijo

Pariz, 6. oktobra. AA. Nocojenji >Intransigenti< komentira sestanek Nj. Vel. kralja Aleksandra z bolgarskim kraljem Borisom in pravi med drugim:

V obisku jugoslovenskega kralja Aleksandra pri bolgarskem kralju Borisu in Mustafi Kemalu paši smo videti opomembno etapo na poti do pregrupiranja balkanskih sil. Te sestanke smo smatrali kot okrepitev politike nenapadnih paktov. Če bodo podpisali tak pakt med Malo antanto in Turčijo, bo to srečno dopolnilo že sklenjenega pakta med Ankaro in Moskvo. — List na koncu izraža mnenje, da bi pakt bližnjega vzhoda bil v glavnem bolj sličen Briand-Kelloggovemu paktu kaktor pa locarskemu.

Izmenjava brzojavk med šefi Jugoslavije in Bolgarije in Turčije

Carigrad, 6. oktobra. AA. Anatolska agencija poroča: Med Nj. Vel. kraljem Aleksandrom in predsednikom turške republike Kemalom pašo so bile izmenjane te-le brzojavke:

Njegovi ekselenci predsedniku republike, Carigrad.

Prosim Vaše ekselenco, da izvoli sprejeti mojo zahvalo za sprejem, ki smo ga bili deležni ter najlepše želje za Vaše osebo in za blagostanje Vaše države. Aleksander.

Nj. Vel. kralju Jugoslavije Aleksandru I. rušilec »Dubrovnik«.

Zahvaljujem se Vašemu Veličanstvu za ljubezni brzojavko in ga obenem prosim, naj izvoli sprejeti moje najlepše želje za svojo osebo in za blagostanje svoje države, ter da izvoli sporočiti izraze mojega globokega spoznavanja Njenemu Veličanstvu kraljici. Gazi Mustafa Kemal-paša.

Carigrad, 6. oktobra. AA. Anatolska agencija poroča: Predsednik republike Gazi Mustafa Kemal-paša je poslal kralju Borisu te-le brzojavko:

Nj. Vel. kralju Borisu, kralju Bolgarije, Sofija.

Nj. Vel. kralj Aleksander mi je blagovolil sporočiti prijateljski pozdrav Vašega Veličanstva. V trenutku, ko sem ves še pod divnim vtiškom, ki sta ga name na-

pravili osebnosti Nj. Vel. kralja in kraljice Jugoslavije, sem z radostjo doznal o lepi misli Vašega Veličanstva, da mi pošlje svoj pozdrav po tem vzvišenem posred-

vanju. Najtopleje se zahvaljujem Vašemu Veličanstvu za to in ga prosim, da izvoli sprejeti izraze mojega iskrenega in zvestega prijateljstva.

Grčija navdušeno pozdravlja poset našega kralja

Vsi listi posvečajo posetu na Krfu največjo pozornost in poudarjajo veliko vlogo jugoslovenskega vladarja na Balkanu

Atene, 6. oktobra. AA. Vsi atenski listi posvečajo tople uvodnine potovanju Nj. Vel. kralja in kraljice Marije na Krf. Ne glede na politično obvezje, vsi listi pozdravljajo Nj. Vel. kralja Aleksandra kot iskrenega prijatelja grškega naroda. Najstarejši grški list »Estias« posveča Nj. Vel. kralju dolg uvdvod, v katerem med drugim pravi:

Jugoslovenski vladar plove dane po grških vodah na Krf, da se pokloni manom srbskih herojev na otoku Vidu pri Krfu, kjer so umrli, zrušeni od trpljenja, prenestega pri pohodu čez Albanijo, ko so morali zapustiti svojo domovino, ki jo je tuje preplaval. V tistem tragičnem trenutku, ko je moral srbski narod, izbrpan po tolikih nadčloveških naporih, zapustiti svojo rodno zemljo, nosec s seboj v tujino v svojem srcu neizbrisno silko domovine, se srbski narod v Grčiji ni počutil, da je med tuje. Krf ga je bratski sprejel in postal začasen sedež nove kraljevine, ki se je postopoma prerajal pod žezlom slavnega in legendarnega kralja Petra. Krfsko gledališče je postal za dolgo vrsto mesecov shajališče zastopnikov srbskega naroda, ki je neomajno veroval v končno zmago velike Jugoslavije. Ne samo Krf, vsa Grčija je dom Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Ceprav ima obisk prav za prav samo neuradni značaj, je vendar ta obisk pomemben, ker se bo Nj. Vel. kralj poklonil tistim, ki so dali svojo kri in življenje kot dokaz velike nacionalne vere v zedinjenju Jugoslavije. Vsa Grčija je izredno srečna, da more pokazati Nj. Vel. kralju Aleksandru in njegovemu narodu najiskrenjejša častna prijateljstva in ljubezen vsega grškega naroda.

Vladni listi »Esperia«, »Ethnos«, »Athenska Nea« in drugi prinašajo slike Nj. Vel. kralja Aleksandra, kraljice Marije in kraljevske rodbine z obširnimi življenjepisnimi podatki, pri čemer popisuje življenje in vojaško kariero Nj. Vel. Aleksandra ter nagašajo njegovo vlogo pri ustvarjanju zdrženja v zedinjenju Jugoslavije.

Atenški list »Vrdini« poudarja poročila Nj. Vel. kralja Aleksandra v Grčiji in med drugim pravi: Grški narod pozdravlja Nj. Vel. kralja sosedne in prijateljske Jugoslavije s čuvstvom najiskrenjejših udanosti. V njegovi osebi ceni grški narod vladarja in ustvaritelja države, s katero ga vežejo neporušljive vezi skupnih bojev in interesov, kakov ceni in pozdravlja vzornega junaka kraja, dostojnega sina slavnega kralja Petra, vrednega potomca zgodovinske dinastije Karadjordjevićev, ki ji jugoslovenski narod toliko doiguje. Grški narod vidi v tem obisku vladarja in vladarice zavezniske države najboljše znarenje za srečnejšo bodočnost, za zbljanje in solidarnost med balkanskimi narodi, za bodočnost, ki nas bo obvarovala pred vsemi nevarnostmi in nam zagotovila mirno življenje.

Vsi listi prinašajo obširne članke o grobovih naših junakov na Krfu in Vidu ter popisujejo vso zgodovino nepozabne tragedije na Krfu. Popisi zgodovinskih grobov na

otoku Vidu so opremljeni tudi s slikami iz trenutkov tistih tragičnih dni.

Atene, 6. oktobra. AA. Torpedni rušilec »Spece«, s katerim sta sročni odpotovala na Krf jugoslovenski poslaniki g. Boško Hristić in grški zunanjki minister g. Maksimov. Je najmodernejši tip grške vojne mornarice. »Spece« bo plul »Dubrovniku« naproti, da pozdravi Nj. Vel. kralja in kraljico Jugoslavije.

Atene, 6. oktobra. AA. List »Vrdini« prinaša poročilo s Krfa, da tamkajšnje prebivalstvo z velikim navdušenjem prečakuje obisk Nj. Vel. kralja Jugoslavije. Z velikim interesom pričakujejo visokega obiska tudi tuji konzularni zastopniki.

V Rimu se boje za Bolgarijo

Rim, 6. oktobra. AA. »Giornale d'Italia« je objavil vest iz Zeneve, da je bolgarski ministrski predsednik Mušanov dal italijanskemu delegatu pri Društvu narodov Aloisu vse zahtevane garancije, da Bolgarija ne bo pristopila k nikakemu regionalnemu bloku, marveč da bo vodila svojo politiko še nadalje v popolnem skladu s smernicami pakta o sodelovanju štirih velesil in po načilih, na katerih slioni Društvo narodov.

Nov Trenkerjev film

Ljubljana, 6. oktobra. Drevi ob 21.15 bo v elitnem kinu Matici prva predstava novega Trenkerjevega filma »Planine ključajo«. Film nam kaže Tirolce v boju z Napoleonovimi četami, glavni junak je pa Severin Anderland, ki vodi tirolske junake v boju za domovino. Že iz prejšnjih Trenkerjevih filmov vemo, da zna pričarati Trenker na filmsko platno tako krasne naravne posnetke, da človek kar strmi. Film so izdelali v planinah na sedanjem avstrijsko-švicarski mejni deloma pa tudi na drugih gorskih velikih. Trenker ni samo glavni igralec, temveč je tudi pomagal režisati film. Njegova glavna sodelavka sta Luisa Ullrich in Viktor Varconi. V filmu načrtajo mnoge Tirolcev, borečih se za svobodo svoje domovine.

Povsed so sprejeli ta film z velikim navdušenjem, kritike so bile poine hvale o njem. Ponekod so ljudje v kinu navdušeno plakali, ko je nastopil glavni junak Trenker s svojimi tovariši. Človek ne ve, koga bi bolj občudoval, Trenkerja kot režisera, ki je pričaral na filmsko platno nepozabne prizore, ali Trenkerja kot igrača, ki zna tako naravno predstaviti glavnega junaka.

Nov fiasko

rimiske diplomacije

Italijanska spomenica o Podunavju, ki naj bi zasigurala Italiji gospodarsko premoč, je naletela na splošno od-klonitev

Pariz, 6. oktobra. Današnji listi objavljajo besedilo italijanske spomenice, ki jo je italijanski delegat nedavno predložil v Zenevi zbranim delegatom. Spomenica se nanaša na gospodarsko organizacijo Podunavja. Razdeljena je na 12 poglavij. Prvi sedem poglavij podaja pregled dosedanjih naporov za ureditev Podunavja. Osmo poglavje navaja sklep konference v Stresi in predlaga, naj bi se ti sklepi razstavili tudi na druga gospodarska področja, to je poleg agrarnih na industrijska. Države, ki ne spadajo v Podunavje, naj bi tem državam rezervirale del svojih trgov. Ker bi se kolektivni sporazum težko dosegel, predlagajo spomenica sklenitev biletarnih sporazumov. Agrarni proizvodnji podunavskih držav naj bi se zajamčil privilegijen položaj. Avstriji pa dale primerne koncesije za njene industrijske izdelke. Izvoz iz podunavskih držav naj bi se povečal na ta način, da bi vsaka podunavska država del svojega trga rezervirala

Novinarstvo v tretjem carstvu

»Svoboda tiska mora sloneti na pravicah in dolžnosti naroda in države«

Berlin, 6. oktobra. AA. Minister za propagando Göbbels je imel predavanje pred zastopniki nemških listov o določbah in pomenu novega zakona, ki bo v Nemčiji urečil novinarsko vprašanje. Göbbels je naglasil, da o svobodi misljenja v njeni absolutni obliki ne diskutirajo samo v Nemčiji, temveč po vsem svetu. More se celo reči, je nadaljeval, da to načelo v njegovi absolutni obliki danes povsod osporavajo. Ne samo Nemčija, ves svet prihaja do spoznanja, ga morata svoboda misljenja in svoboda zavorov imeti določene meje, in te meje so pravice in dolžnosti naroda in države. Misel o absolutni svobodi tiska je liberalna misel. Vsak posameznik se mora podrediti volji naroda in države, tem bolj, če sta narod in država v težku položaju. Vlada ima mnogo dobre volje, je nadaljeval Göbbels, in si prizadeva izdati takšne ukrepe, ki so neobhodno potrebni za blaginjo naroda. Nedopustna je misel, da bi kdo smel imeti pravico sabotirati njene namene. Novi zakon daje novinarjem neodvisnost glede njihovih nazorov nasproti njihovim gospodarjem; novinarji bodo odgovorni samo državi.

Kongres francoske socialistične stranke

Navdušene ovacije Herriottu in Daladieru — Stranka je enotno za vlado

Vichy, 6. oktobra. AA. Včeraj je bil otvoren kongres radikalno socialistične stranke. Popoldne ob 14.30 se je pojavil na kongresu burno pozdravljen predsednik francoske vlade Daladier. Otvoril je popoldansko sejo z nagovorom, v katerem je v imenu vse stranke izreklo priznanje in spoštovanje voditelju stranke Herriotu in predlagal, naj se zbrani delegati vzdignejo in pozdravijo Herriota kot predsednika stranke. Vsa dvorana je vstala in začela burno vzklikati Herriotta. Daladier je nato izvajal, da je radikalna vlada pokazala, da je odločena klubovati vsem sedanjim težkočam. Te težkoče bo tudi zmogla, ker je takšna volja naroda.

Potem je predsednik seanske organizacije stranke Pernet prečital v imenu vseh organizacij izjavo, v kateri Izraža Herriotu priznanje in spoštovanje ter hubezen radikalno socialistične stranke ter zagotavljanje Daladierju podporo stranke. Generalni tajnik stranke Milhaud je nato prečital kratko sporočilo Herriota, ki poziva radikalno stranko, naj se zgrne okoli vlade in njenega šefa. Predsednik vlade Daladier se je vrnil iz Vichyja sноči ob 18. ur. Izjavil je, da je zadovoljen s svojim potovanjem in s prisrčnim sestankom s Herriotom. Najbrž se bo Daladier v nedeljo z letalom spet odpeljal v Vichy, kjer bo imel velik politični govor, kakor je običajno pred jesenskim sestankom parlamenta.

Pariz, 6. oktobra. Vsi listi obširno poročajo o radikalno socialističnem kongresu v Vichyju, ki se ga udeležujejo mnogi ministri. Slični radikalno socialistične stranke. Listi naglašajo, da vlada v stranki enotnosti in da je včeraj kongres navdušeno pozdravil Daladierja in Herriota, kar je najboljši dokaz, da je stranka enotna.

Zopet močan potres v Italiji

Rim, 6. oktobra. V pretekli noči je bil v Abruzzih zopet nov močan potres. Mnogo hiš je porušenih ali pa tako poškodovanih, da so morale ljudje izseliti. Človeški žrtvi po dosedanjih poročilih ni bilo.

Novo hujskanje proti Avstriji

Dunaj, 6. oktobra. AA. Vzdego ogorčenju, ki je vstopalo po stenatu na kancelarijo Dolffussa, in vzdego protestom mednarodne radiotelefone konference, monakovska radijska postaja se zmerom nadaljuje radijsko kampanjo proti Avstriji. Tej kampanji pričenja avstrijski listi velik del odgovornosti za stenata. Tako je včeraj bivši voditelj avstrijske nacionalne socialistične stranke Proksch obnovil svojo serijo protiavstrijskih govorov s novimi

lažnimi vestmi o finančnem in gospodarskem položaju Avstrije, zlasti pa o avstrijskem notranjem posojilu.

Nova italijanska podmornica
Pariz, 6. oktobra. AA. Iz Trsta poročajo, da so včeraj spustili v ladjebelnicu v Triziču (Montalcone) v morje novo italijansko podmornico »Galathaea«. Podmornica je dolga 61 m.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize, Amsterdam 2307.07 — 2318.43, Berlin 1359.86 — 1370.66, Bruselj 797

Kako bo zavarovano tromostovje

Med poplavo je malo manjkalo, da ni zgrmel spodnji most s Prešernom vred v Ljubljance

Ljubljana, 6. oktobra.

Kakor je bilo ob povodnjih mogoče preiskati strugo Ljubljance, je naš list prvi presenetil javnost s skoro neverjetno vestjo, da je zaradi posledic poplave v strugi ogroženo tromostovje in tudi kresija. Minuli teden smo tudi že lahko objavili profil frančanskega mostu, kjer se je jasno videlo, da je deroča voda jela spodkopati srednji opornik mostu in tudi že grozila, da izpodje močno betonsko zidovo na desnem bregu tik pod težko mimo kresiju. Ko je voda odtekala in se je pokazala vsa razdrta struga Ljubljance, je tudi občinstvo lahko ugotovilo, da je narala voda izkopalna struga na nekaterih krajih tudi nad 2 metra globoko, povprečno pa je odnesla iz strege 1 metra debelo plast zemje ter kamenja in ves ta material odplovila na že betonirano dno Ljubljance od tromostja dalje. Še iz podatkov župana dr. Dinka Puca so pa naši čitatelji zvedeli o ogromni nevarnosti, da se lahko zruši vse levo nabrežje med tromostovjem in Čevljarskim mostom z vsemi širim mostovi ter tudi vse tam stojče hiše, tako da grozi Ljubljani stornijska škoda, če se ogroženih objektov takoj ne zavaruje s čim bolj pospešenimi deli.

Pričinilo kar pri čevljarskem mostu, kjer je srednji steber, ki na njem sliši še ne popolnoma dodeljan most, na desni strani je voda spodkopala prav do ilovice, ki na njej stoji. Če bi bila voda v enem dnevu ali dveh steber spodjedla, bi se bil most podrl, obenem bi bila na voda prizelata vrtati tudi pod stranske podporne zidove in jih spodkopavati, da bi se bili magnifici nad vodo, za njimi pa tudi težke hiše. Isto velja predvsem za vse oporno zidovje levega brega, ki ga je sedaj le za silo ohranja zagatna stena, vendar je pa tudi ta že odjenjala na ovinku pod Gerberjevo hišo.

Delavci Ljubljanske gradbene družbe so pod vodstvom stavbnika Hroneka in izkušenim nadzorstvom ing. Dimnika, ki je izdelal tudi statične račune nebodenčna, že včeraj vse pripravili, da takoj prično z betoniranjem spodnjega stebera čevljarskega mostu. Veliko je globoko luknjo na desni strani spodnjega stebera bodo zavarovali na ta način, na najprej zabilijo v tla plast okroglega kamenja, to plast zadelajo s plastjo betona, nato pride spet rast kamenja in plast betona, na vrh pa 40 cm debelo betonsko dno Ljubljance. Enako bodo zadelane in zavarovane tudi še mnogo večje in globokejše luknje pod tromostovjem. Da bo pa dno varno tudi pred največjimi poplavami, ga ojačajo še z dvema betonskima rebrom, ki se bosta dotikala steber in segala z ene strani struge na drugo.

Zgornejši rebro bo merilo v pretezu 1 kv. meter, spodnje pa le 50 krat 50 cm. Tudi 40 cm debelo betonsko dno pod Gerberjevo oiso ojačijo s takim rebrom ali celo z dvema. Tuk nad čevljarskim mostom so delavci vodo zaježili z ilovnatim jezom, da voda ne nagaja pri delu v strugi od čevljarskega mostu pa do pod tromostovja. Pod zgornjim mostom tromostovja pa začno delati močan betonski jez, ki bo ob veliki vodi zadržaval kamenje v strugi, a pod njim bo voda izplakovala in čistila ter odnašala zemljo iz strege, ki jo je vzela nad tromostovjem.

Pod Prešernovim spomenikom so vrtinci pod v tem oporni zid, ki nosi spodnji most, izdelali dve veliki votline. Votline ob brezu je dolga 3 metre, nad meter visoka in

dva in pol metra globoka, a druga votina proti oglu opornika je mnogo manjša. Prav malo je manjša, da težkega opornega zidu vrtinci derče vode poponomo niso spodkopali, in most bi bil s Prešernom vred treči v besno Ljubljani. Oba votini so delavci že včeraj pričeli zazidavati z idom iz opeke in cementne malte. Posmislite, koliko delavci v tej votlini, polni vode, trpe, ko morajo delati ves čas popolnoma sključeni! Morajo se zamenjavati. Tudi na desni zgnjni strani spodnjega opornika frančanskega mostu so že pričeli z zavarovalnimi deli, saj ta glavni nosilec mostu pravzaprav visi samo še na plotih in stoja na ilovici. Voda je zagatne stene dvignila, druge so pa že nagnjene in voda je jela izlazi že pod fundamentom. K sreči se pa še ni napravil vrtinec, ker so komajkomaj še držale omajane zagatne stene. Tudi ta opornik bodo zavarovali s plastmi okrogleda kamenja in betona do višine betonske plošče dna, enako pa tudi zadelali luknje in zavarovali oporno zidovo ob desnem bregu, kjer na zidovje prisika kresija. Kakor dno pod čevljarskim mostom, tako bodo tudi dno pod frančanskim mostom ojačali z 1 kv. m močnima rebroma čez strugo.

Iz razdrapane struge se vidi, da je bil največji sunek narasle vode na zunanjosti strani toku, torej na levem bregu, kjer je voda tudi največ spodkopala. Da se to prepreči pri tromostovju, bodo pod njim napravili poševno malo vloženo betonsko steno, ki se bo od dna dvigala navzgor proti opornemu zidovju približno v smere kanala ob moškem stranšču, a tudi ta betonska brežina dna Ljubljance bo se izognila na spodnji strani z 1 kv. m močnim betonskim rebrom, ki bo segalo od roba opornega zidu na desni strani zgnjnega mostu dalje pod frančanskim mostom do ogla opornega zidu spodnjega mostu, kjer je žensko stranšč. Čez vse, kar smo opisali, bo pa ležalo še 40 cm debelo betonsko dno Ljubljance.

Zavarovalna dela pri čevljarskem mostu, kjer sedaj delajo le podnevi, bodo gotova že najdalje v 14 dneh, a vendar se delavci pod tromostovjem bodo trajala morda ceo mesec dni, čeprav se delavci noči in dan nadzirajo v vodi in opolzkom ilovnatem hladu.

Se nekaj lahko vidimo v razgarnitih strugah! Kjer je voda odplavila ilovico, vidimo plasti ilovice, med temi pačišči na prazne špranje. Te špranje so bile zadelane s tistim nevarnim tekočim peskom, ki takoj izteče, kakor voda, če ga je odpremo. Ko so ta peselek pod nekdanjo Gnezdovo in Naglasovo hišo v Čevljarski ulici odprli pri pričetku regulirskih del še pred vojno, je ta živa mivka šima kakor curenje iz brizgalne več metrov daleč. Zaradi te mivke so nabrežje Ljubljane, zlasti pa ona ob tromostovju, vedno v stalni nevarnosti, dokler ne bomo imeli Ljubljance popolnoma regulirane in zavarovane. Za sedaj bo zaradi novega betonskega jezu struga nad jezom popolnoma mirna, ker bo tudi ob visokih vodah tekača voda čez jez, kamenje bo pa ostalo nad jezom.

Za varnost torej jamči le dovršitev betonskih del v strugi, in glavno je, da takoj zagotovimo sredstva, ker bo le s temi deli odstranjena naenkrat vsa ta nevarnost. Vsa Ljubljana se je zato včeraj razveselila vesti župana dr. Čirkca-Puca, ki je z izpolnjevanjem kreditov za regulacijo Ljubljance dosegel svoj največji uspeh.

Nova taktika v čepljevi vojni

Od včeraj so se čeplje podražile za 1—1.50 Din pri killi, ker so jih branjeve pokupile od kmetic

Ljubljana, 6. oktobra.

Kakor smo poročali že večkrat, so zadnji čas kmetice prinašale ogromne množice čeplje in drugega sadja na ljubljanski trg ter ga prodajale po znatno nižjih cenah kot branjeve. Nekateri dini je bilo tudi po 1500 košar in zabočkov na trgu in cena je zato padla na 2 do 2.50 Din za kg. Zato se je razvil boj med domaćimi branjevkami in kmečkimi prodajalkami, ki so z njimi seveda potegnile tudi gospodinje. Mestno tržno nadzorstvo je hotelo varovati domače davorčevalce, namreč branjeve, čeprav ni pri tem takoj pomislio, da so tudi kupovalke davorčevalke. Tržno nadzorstvo je zato na zahtevo branjevkov v obrambo njihovih koristi in zaslužka, a v škodo konzumentov določilo branjevki boljše prostore nasproti kmečki vrsti, med tem ko so bile prej branjeve ob strani trga vzdolj mersarskih stojnic. S tem so prisile branjeve na trgu v neposreden stik s svojimi najbližjimi sosednimi – kmeticami in lahko so jih preverile, da je mnogo bolje zanje, če prodajajo čeplje po višjih cenah. Naše branjeve so se pa voju za čeplje lotile tudi druge nevarnejše taktike, ki bo prav zelo oškodoval konzumente in prav tako branjeve same, ker bodo manj prodale.

Ker je sezona za čeplje v Bosni minila, ni več bosanskih čepljev na našem trgu, pač so kmetice prinesle še dovolj blaga. Danes na petek, ko se vsem družinam cede slike po sladkih čepljevih cmokih in so tudi še prvi blagostrovljenci dnevi meseca, torej prav danes pa čeplje ni bilo in sladki upi po čepljevih cmokih so splavili po sami postni prežganji juhi. V vrsti kmečkih prodajalcev je namreč zmanjkalo čeplje že na vse zgodaj in ostalo je le nekaj košar, a lastnice teh čepljev so zahtevala zanje že po 4 Din za kg. Čeplje so se od včeraj do danes nenadoma podražile za 1 do 1.50 Din pri killi! Pri vsem tem so kupovalke tudi opazile, da imajo branjeve dovolj čeplje po 4 Din za kg. Vse te čeplje, ki so jih prodajale branjeve, so bile po kupljene od kmečkih prodajalcev že včeraj in

S kolom po glavi

Skofja Loka, 5. oktobra
Na Fari praznujejo ta teden žeganje. To gotovo ni nič slabega, toda manj veseljivo je, da pride ob takih prilikah, ko ljudje več pijejo, tako rado do pretepa. V pretekli noči se je vračala skupina ponocnjakov iz gostilne domov. Niso pa bili še daleč od gostilne, ko je prišlo do medebojnega razčuvanjanja. Najbolj je jo skušil delavec Janez Cof iz Donjarjev. Dobil je silen udarec s kolom po glavi, da se je zgrudil, pa se na tleh ležečega so preteli. Nekdo je tresčil vanj tudi pivsko steklenico. Ves pretep pa je seveda sprem-

ljal v vrtje in kričanje, da je bilo s spajnjem kar pri kraju.

Cof je nudil zdravniško pomoč škofovski zdravnik g. dr. Kocijančič. Kazaj je prišlo do pretepa, se točno ne ve. Pravilo pa, da je že prej eden izmed pivcev skakal po Cofovem kolesu, ki ga je imel spravljenega v veži, in da so se prizadeti že takrat med seboj hudo sprekli. Cofovo stanje je resno.

ZA POPLAVLJENCE KONCERT v stolnici noč ob pol 21. VSTOP PROST.

Krajevni odbor JS v Cerknici

Cerknica, 5. oktobra
Marljivemu delovanju pripravljalnega odbora, kateremu je predsedoval agilni nacionalni delavec g. dr. Ciril Krašovec, odvetnik, je uspel ustanoviti krajevni odbor Jadranse straže v Cerknici, ki steje že danes okoli 10 članov. Ustanovni občinski zbor se je vrnil v nedeljo 1. t. m. v osnovni šoli. Hvalevredno dejstvo je, da je ta mošnji gospod župnik že zjutraj pri prvi zasedbi objavil ustanovitev krajevnega odbora JS in priporabil pristop v to važno organizacijo vsem vaščanom.

Po veliki maši ob 11. uri se je v osnovni šoli zbralokoksi občini 70 ljudi. Zastopane so bile starešine vseh občin v drustvu. Občinsko zbor je prisostvoval kot delegat občinskega odbora JS v Ljubljani g. Marjanovič, ki je predaval o ciljih in namenu JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. dr. Krašovec, ki je pričel zborovanju poročal o delu pripravljalnega odbora. V svojem navdušenem govoru je opozoril navzoče, da je organizacija JS ter poročal na kratko o razširjenosti organizacije v naši banovini. Njegovo predvsem patriotsko predavanje je bilo sprejeti z navdušenjem, nakar je sledil občinski zbor v smislu pravil.

Občni zbor je v

LUIS
TRENKER

Sodelujejo: **LUIS TRENKER**
LUISE ULLRICH
MICHAEL VARKONY
Fritz Kampers

DANES OB ČETRT NA 10. URI ZVEČER SVEČANA PREMIERA NAJVELIČASTNEJŠEGA VELALPINSKEGA FILMA LETOŠNJE SEZONE!

PLANINE KLIČEJO...

BORBA STUDENTA SEVERINA ANDERLANA IN NJEGOVIH ROJAKOV ZA SVOBODO PLANIN IN DOMOVINE.

FILM, KI BO ZASENCIL SLAVO FILMA »PLANINE V PLAMENIH«

RADI OGROMNEGA ZANIMANJA PIPROPOČAMO NABAVO VSTOPNIC V PREDPRODAJI DNEVNO OD 11. URE NAPREJ

DOPOLNILO NAJNOVEJSI PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDNIK

TELEFON 2124 ELITNI KINO MATICA TELEFON 2124

Dnevne vesti

Pravilnik o uniformah gasilcev. Na podlagi zakona o organizaciji gasilstva je izdal minister za telesno vzgojo pravilnik o enotni uniformi članov starejinstva gasilske zveze kraljevine Jugoslavije. Enote uniforme bodo obvezne od januarja 1934.

Abstinentni sadni teden. Jugoslovenski savez trezenosti in Savez trezne mladeži priredita tudi letos svoj sadni teden in sta se obrnila na vse svoje organizacije s pozivom, naj to akcijo podpro. S tem so se naši abstinenti priključili akciji gospodarskih organizacij, ki hočejo povečati konzum grozdja in sadja.

Jezikovni tečaji v radiu. Na poziv v dnevnem časopisu in na razglašene po razdu, da naj se javijo interesent za jezikovne tečaje, smo prejeli ves čas razglasovanja od vseh radionarodenčkov samo 43 obvestil s 85 željami za jezik. Ker nam mora biti to dokaz, da za pouk tujih jezikov po radiu na dosedanjem način med nami naročniki ni dovolj zanimanja, smo sklenili, da doslej običajnega pouka jezikov v program v tej seziji ne uvrstimo. Pač pa bomo poučevali od 10. t. m. vsak torek ob 19. francosčino v obliki konverzacij in dialogov in od 12. t. m. vsak četrtok ob 19. ura srbohrvaščino v obliki recitacij in čita. — Radio Ljubljana.

Prvi perutninarski kongres. Od 22. do 24. t. m. bo v Valjevu prvi jugoslovenski perutninarski kongres in perutninarska razstava za vso državo. Na kongresu se bodo obravnavala vsa važna vprašanja, nanašajoča se na perutninarstvo. Po kongresu bo ustanovljena perutninarska zveza kraljevine Jugoslavije, ki naj bi bila v nji vključene vse perutninarske zadruge, društva in organizacije.

Slovenske gorice, vzhodni del in Hačko, na njih lčini in nenavadno bogata s slikami opremljeni brošuri, ki je priložena najnovejši številki »Fotoamaterja« kot vodnik na nedeljskem izletu v te prekrasne in mnogo premale znanje kraje. Ptuj z okolico, Velika Nedelja, Ormož, Središče ob Dravi, Ljutomer kot sedež Prlekije, Slatina Radenci, Kapela, Gornja Radgona in drugi kraji so opisani živahnino in vabiljivo s kratko zgodovino in vsemi znamenostmi in značilnostmi, da bo brošura tudi po izletu prav dobro služila kot kažipot vsakemu, ki se hoče podati v vinorodno Prlekijo. Na višku inozemskih fotografiskih revij je na tudi najnovejši zvezek »Fotoamaterja«, zaradi svoje izvrstne vsebine in reprodukcij po posnetkih naših najboljših fotoamaterjev. Po svojih fotografijah iz letala znani amater prof. Ivan Noč je prispeval odlično, »Včerino sonce na Tivolski promenadi, ki dokazuje, da je fotograf tudi v aeroplano lahko umetnik. Mr. ph. Koželj, »Ribički so prav dobra žanska kompozicija, »V jesenik Ludvika Vodnika nam odkriva novega dobrega amaterja. »Pod kozolcem nam kaže mojstra Petra Kocjančiča kot umetnika, ki gre z dekorativnimi učinki v moderno smer fotografije in zaseduje popolnoma nova pota ploskve v linije. Vsak fotograf mora poznati »Življenje in znanstveno delo bratov Lurnière«, ki sta razen drugih važnih izsledkov na polju fotografije izumila tudi kinematograf in plošče za fotografijo v naravnih barvah. Med vsemi članki najbolj prijetno preseča znan stajdar Friso Lenard s svojo čudovito končino in jasno razpravo »Osvetlitev plošč v filmov«, ki se lahko kosa z najboljšimi deli fotografiske literature, a na višku fotografiske znanosti je inž. Leo Novak z razpravo »Relativnost osvetlitve pri povečavah. Vladimir Regele pričuje izvršen članek o pomenu tonfimske reportaze, a tudi vse druge rublike so pestre, poučne, informativne in bogate, kakor vedno, da fotoamater brez teve revije ne more napredovati.

Vreme. Vremenska napovedi pravi, da bo večinoma oblačno in hladno vreme. Včeraj je nekoliko že deževalo v Skopju, druži god je bilo pa večinoma lepo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 24, v Skopju 23, v Beogradu in Sarajevu 21, v Ljubljani 17,2, v Zagrebu 17, v Mariboru 16 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769,6, temperatura je znašala 9,6.

Nesreča in pretep, 24letnega žagarja Franca Vončina iz Želeč pri Bledu je včeraj pri žaganju drva poškodoval cirkularka na desni roki. Snode so se v bližini nekega ljubljanskega nočnega lokalja stepili vinski bratci, vsi že precej okajeni. Grozili so drug drugemu, češ, da se ne boje ne živih ne mrtvih, nato so se pa prilegli obdelovati s kamnenjem. Pri tem je dobil udarec po glavi vetrar F. H., poškodovan pa so bili tudi neki Bosanci, ki jih je policija zaradi nočnih izgredov občutno kaznovala.

Strašna nesreča pri kopanju vodnjaka. V Veliki Peratovici blizu Grubišnjega polja so kopali Spasije Slijepčević, Milan Cviljanovič in Branko Radovič vodnjak. Izkopali so bili že 18 m globoko in na dnu je kopal Slijepčević. Naenkrat je pa na dnu vse utriplio. Cviljanovič se je spustil na dno, kjer je našel Slijepčevića mrtvega. Zacetel je klicati na pomoč in na dno se je spustil še Radovič, ki je našel obe svoja

tovariša mrtva. Njega so v zadnjem hpu rešili. Slijepčević in Cviljanovič sta postala žrtvi strupenih plinov.

Otok med iskanjem očeta utonul. Iz Čakovca poročajo, da je odšel kmet Andrej Gojub iz Selince ob Dravi o torek v gozd sekat drva, doma je pa pustil svoja otročka sama. Golubova hiša stoji tik Drive. Dveletni otroček je hotel najbrž za očetom v gozd, pa mu je na bregu spodrsnilo, padel je v vodo in utonul.

Smrt pod vlakom. Včeraj dopoldne je prijetila na kolodvoru v Sremski Mitrovici savez trezenosti in Savez trezne mladeži priredila v sklopu dva vagona, pa je prišel med odbijanje in strlo mu je prsnik koš. Obenem so mu pa kolesa odrezala obe nogi. Med prevozom v bolničko je nesrečen izdrhnih.

Na cesti je ustrelil. 27-letna Julija Krštofioč iz Ivanovca blizu Čakovca je odšla včeraj k svojemu sorodniku v Malo Subotico. Ko se je zvečer vrnila, jo je nekdo v bližini vasi Orehovice ustrelil z lovsko puško v glavo. K sreči napadalec ni strejal iz bližine in je ostala Krštoficeva živila, toda iztekli sta ji obe očesi in tudi obraz ima ves razmesaranj.

Pri ishishisu sledi na kozarec naravne »Franz Josefovek« grčice, popite zjutraj na teče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Iz Ljubljane

Na ribjem trgu je bilo dano na voljo petku le malo blaga, zato je bila pa temveč izbira različnih vrst. Domäce ribe so obdržale svojo ceno in so bili lapani po 40 Din, postriki po 40 do 50 Din, a ščuke so se celo poncene in so bile le po 16 do 20 Din kg. Tudi morski ribi ni bilo mnogo in je sardelic popolnoma manjkal, ker je gotovo nemirno morje. Grice so prodajali po 16, barbone po 24, jegule po 32, tune po 36, palatide po 26, orde po 36, čebole po 30, zebata po 34, osličje po 36 in salpe po 32 Din za kg, vendar pa je bilo vseh teh vrst le v prav malih količinah.

Uprava električne cestne železnice sporoča, da se bo vršil danes zvečer tramvajski promet samo do 21. ure 30 min. Nočne vožnje odpadle, ker se bo na križišču pred kavarno »Evrop« ponori premontiral glavni električni vod.

Učni tečaji Trgovskega društva »Mercur« v Ljubljani. Trgovsko društvo Mercur namernava prirediti ob zadnem številu udeležencev večerne učne tečaje ob dejavnikih od 19. do 21. ure za slovensko trgovsko korespondenco, knjigovodstvo, strojepisje, stenografsko, slovensko in nemško, laški in nemški jezik. Prijave v društveni pisarni od 9. do 12. in 15. do 17. ure (Gregorčičeva ulica 27, Trgovski dom).

Danes monumentalni velefilm »Quo vadis«. ZKD predjava danes in jutri v Elitnem kinu Matici monumentalni film iz dobe pregaibanja kristjanov po znamenitem Sienkiewiczem romanu »Quo vadis?«. Film je odlično delo filmske umetnosti ter je njegova izdelava stala milijone in milijone. Ogromne množice ljudi v arenih prostranega ciklusa, Ursova ogromna borba z besnim bikom, požar Rima, prvi kristjani v katakombarh pod vodstvom sv. Petra, to so prizori, ki bodo napravili na slehernega gledalca nepozabni včas. Film predjava ZKD ob svojih značilnih popularnih cenah. Radi ogromne dolžine filma je zacetek predstav danes in jutri točno ob 14. ur.

Zlatoroge, narodna igra s petjem in godbo v Delavski zbornici. Jutri ob 20. in v nedeljo ob istem času se vprizori na odru Delavske zbornice nad vse zanimivo, pestriva, živa narodna igra »Zlatoroga«, pri kateri sodeluje nad 60 članov dramatične in pevskega odseka. Petje spremlja orkester, ki bo tudi v odmorih zabaval občinstvo. Ker so nam lanskotletne predstave »Sloga«, poroča za dobro izvedbo, svetujejo vseksomur, da si igro ogleda. Ne bo manj. Cene: sedeži Din 8 in 6, stožiči Din 4. Predpredaja vstopnice v trafički Pugelj, Miklošičeva cesta, palaca Pokojninskega zavoda.

Razstava slovenske mlade arhitekture. Klub arhitektov priredi v okvirju udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, v Jakopičevem paviljonu razstavo slovenske mlade arhitekture. Razstavi so 20 razstavljalcev nad 200 del. Svečana otvoritev razstave bo jutri ob 17.

Javna zahvala. Pripravljalni odbor I. Kongresa Zveze mladih intelektualcev čuti dolžnost, da se javno zahvali vsem, ki so mu šli pri pripravah na roko. Tako se predvsem zahvaljuje rektorju ljubljanske univerze in predsedniku Zveze duševnih delavcev g. univ. prof. M. Slavčku za pokroviteljstvo, mestni občini ljubljanski za izkazano podporo, upravitelju dopisne trgovske šole g. prof. Krošu za lokal in

vodstvo kongresa, ravnateljstvu OZUD za dvorano, našemu časopisu za objave vsem poslanim zastopstvom korporacij in kulturnih institucij, referentom in vsem udeležencem, ki so omogočili, da je naš kongres 3. septembra v Ljubljani uspel.

Drevi sotovitveni plešni veterci. Jenkovičev tečajev v Kazini. V nedeljo prvi popoldanski tečaj. Informacije in posebne ure dnevno.

Podružnica pekarskih pomočnikov v Ljubljani priredi v soboto 7. t. m. svoje 14. vsakoletno vinsko trgatelj zdržano z plesom in prosto zabavo v restavracijskih prostorjih restavracije »pri Levu« na Gospodarski cesti. Začetek vinske trgateve ob 20. uri, konec ob 3. zjutraj. Za občino udeležbo vabi odbor.

Podružnica pekarskih pomočnikov v Ljubljani priredi v soboto 7. t. m. svoje 14. vsakoletno vinsko trgatelj zdržano z plesom in prosto zabavo v restavracijskih prostorjih restavracije »pri Levu« na Gospodarski cesti. Začetek vinske trgateve ob 20. uri, konec ob 3. zjutraj. Za občino udeležbo vabi odbor.

Okrajna organizacija JNS za Kranj v Trnovu v Ljubljani je tudi letos preko svojega agilnega socijalnega odseka uveljavila intenzivno socijalno akcijo, ki naj zoper letos združi za Božič pod njenim okriljem siromašne ljudi okraja ter jim pokloni to, kar je v njeni moci. Socijalni odsek je v ta namen sklenil izvesti sistematično akcijo in določil serijo predavanj in predstav s sklopčnimi slikami ter filmom. Za uvod v to akcijo, ki je torej namenjena lajšanju bede v okraju, predava v soboto dne 7. t. m. ob pol 19. uri v prostorju očetega vrta, Cerkvena ul. 21, znani naš strokovnjak in predavatelj g. prof. Dolžan »O vesoljnem potopu«. Temu sledita ponavljanje v določenih filmih »Boka Kotorska« in kratka veseljna gršica. Članstvo, mladina in prijatelji organizacije se pozivajo na številni obisk v sklopčnem sklepalu JNS v Krakovem in Trnovem.

Zobozdravnik-špecialist MED. UNIV. DR. CIRIL CIRMAN

ordinira od 3. oktobra 1933 v Ljubljani, Beethovnova ulica 15, vrata 3, od 14. do 16. popoldne

RÖNTGEN ZA ZOBARSTVO

Izlet »Krke« v paradiž Dolenjske. Odprt v nedeljo 8. t. m. ob 6.27 z glavnega kolodvora, ob 6.35 z dolenjskega. Med vožnjo se vlati ustavi v Grosupljiju ob 7.08, v Višnji gori ob 7.26 in Štini ob 7.41. Vozovnice za te kraje se dobre pri predsednikih krajevnih odborov Krke in v nedeljo tudi se v vlaku samem. En izletnikov (skupina St. Rupert) izstopi na Mirni in si ogleda kraj in Mirenški grad, dalje grad Rakovnik, grad Veselo goro in tamšnjo bazilikko s kapelo in krizem potom. Kosilo v Št. Rupertu. Popoldne ogled okolice in gradu Škrilevo. Drugi del izletnikov (skupina Mokronog) izstopi na postaj Rakovnik in si ogleda grad in Veselo goro kakor prva skupina, kosi pa v Mokronogu. Popoldne ogled mokronoškega gradu in okolice ter veselica na Žalostni gori. Za vodnike je preskrbljeno. V Št. Rupertu kot v Mokronugu je preskrbljeno. Povratek v Ljubljano ob 21.25.

Pozor izletniku za dolino gradov pri Št. Rupertu in Mokronogu! Da pravotasno javimo gostilnicarjem število izletnikov zaradi prehrane, je važno, da se prijavite najkasneje do jutri opoldne. Prijave sprejemajo: pisarni »Putnika« v nebottičniku in pri Mikliču, Zvezna knjigarna v Šelenburgovi ulici, Josip Ivančič, Prešernova ulica, Ivan Jelčan, Napoleonov trg, H. Reboli, Celovska cesta, Ivan Samec, Metnički trg, V. Šober, Sv. Jakoba trg in Ložna Šmuc, nasproti Uniona.

Vsem društvtvom in organizacijam! Podpisani akcijski odbor prosi zastopnike obeh 23 organizacij, ki se so udeležile zadnjega sestanka, da se zanesljivo udeleži sestanka drevi ob 8. pri Mikliču v zborovnici v 1. nad. Sestanka naj se udeleži po svojih zastopnikih tudi vse člane organizacije, ki so zadnjih manjkale.

Imen učnega akcijskega odbora za pomoč poplavljencem društvo »Krka«.

Občni zbor Slovenske Matice se bo vršil v društveni posvetovalnici v hiši Slovenske Matice v ponedeljek 23. t. m. ob 20. uri zvečer z dnevnim redom: 1. poročilo o delu funkcionarjev, 2. volitev 9. odbornikov in 3. nadzornikov, 3. slučajnosti. Občnega zборa se morejo udeležiti člani, pokrovitelji, ustanovniki in društveni.

Odbor s strupenim izidom. Ko se je v nedeljo zvečer vračal s svojim volom Cebek Ivan, posetnik iz Zakinja v Halozah domov v družbi posetnika Gajška Alojza in posetnika sина Širovnika Janeza iz Stanočja, so se mimogrede ustavili pred gostilno Mavčič v Novi cerkvi. Ko je Cebek stopal z vozo, mu je naenkrat v brez vsega povoda zasadil Širovnik v hrbot nož ter mu prizadeljai 5 težkih ran. Cebek je še nekaj časa tekel, nakar se je zgru-

nekuhinje rudarskih otrok. Iskrena hvala vsem darovalkam in darovalcem!

— Jadranska straža, krajenvi odbor v Ljubljani bo imela svojo veliko tradicionalno prireditve dne 13. januarja 1934. Naprosto se vsa društva, naj izvolijo to vstopiti in opustiti na omneni dan morebitne svoje prireditve.

— J. Grnjat mu je dišala. Snoči okoli 20. se je v gostilni in mesariji Vrhovec na Borštinkovem trgu št. 3 zglasil neki 26-letni Ljubo in je začel molodostnično. Bi pa je preveč vslil, zato mu niso nicesar dali. Ko je fant zapazil, da so se domači

A. D'Emery: Due siroti

Roman

Vseh je bila še večja groza nego prvi hip, ko so zvedeli za pretečo nevarnost.

Tisti hip je pa nov dogodek še boj obrnil pozornost vsem na poročnika.

A poročnik se je nekotre ozrl. Na njegovih ustih je zamrl klic hvaležnosti in občudovanja.

Marijana je stala nekaj korakov za njim, držeč v rokah skledo mleka.

Tu moramo prekiniti našo povest. Nevarno kačo kobro kapello je poznal v krajih Mississippi vsak otrok. Baš zaradi njenega strašnega strupa se je vedno govorilo o nji. Ludje so pripovedovali o nji mnogo zanimivih prigod. Tako je bilo splošno znano, da zelo rada piše mleko. Vsem je bila znana priga, ko je strašna kača pustila preganjanega pastirja in se spravila nad skledo svežega mleka v bližini.

In spomin na to prigodo je oživel v Marijaninih mislih v prvih trenutkih splošnega strahu in groze. Vsa obupana se je oklenila te misli. Ne da bi jo kdaj opazil, je šinila v guvernerjev dom.

In neopaženo se je tudi vrnila.

Nepremično je obstala za poročnikom. Izbuljeni oči je zrla v tla in zelo se je, da pričakuje nekaj izrednega.

Pogled na žensko, ki je edina med tolikimi ljudmi našla v sebi dovolj poguma in odločnosti za ta korak, je zapr vsem sapo . . .

— Kaj se bo zdaj zgodilo?

Zamokel poročnikov krik je bil kakor krik osvobojenja . . . Vsi so si globoko oddahnili.

Nada se je vrnila. Toda nov strah se je polastil vseh.

Marijana je stala, kot rečeno, za poročnikom s skledo mleka v rokah, pogled uprt v tla.

Cakala je . . .

Navzliv njenemu prizadevanju, da bi se niti ne ganila, so se ji roke nekako tresle.

Prizor je postajal v svoji preprosto sti veličasten.

Kljub nepremagljivi grozi, ki jo obaja pri pogledu na strašno kačo, plazeče se počasi proti nji, stoji dekle odločno na svojem mestu; njen telo se niti ne gane.

Kača se je bila že spustila na tla in plazila se je proti Marijanu, kot da jo vabi nadnarvana sila. A njen preklanjajoči se je naglo premikal med ostrimi zobni.

Marijana še vedno nepremično čaka. Kačja glava se vzpone kvišku. Gladko, svetlikajoče se telo sili od tal.

Začuje se lahen češčest, dobro slušen v grobni tišini.

Kar se gad skriči in zvije v klopčič; in v čudežnem skoku preskoči prostor med poročikom in Marijanom.

Marijana zadusi v grlu krik presenečenja in groze. Z neverjetnim napornom vseh sil se premaga in ostane nepremična na svojem mestu.

Kača leže naravnost k nji. Še nekaj pregibov in dosežejo.

Sile samoobvladanja navzočih so bile pri kraju. Krik groze se razleže istočasno iz vseh gril.

Kača se je bila baš vrgla na Marijano. Dosegla je bila njen pas in že se plazi po nji. Njen glava se iztegne po grlu nepremično stoeče nesrečnice in mrizlo kačje telo se ovija okrog njenega telesa.

In zdi se, da s skrajno krutostjo namenoma podaljšuje muke svoje žrtve, ko se počasi plazi in ovija okrog nje.

Potem se pa spusti po roki dol.

Slednjič doseže skledo z mlekom.

Kar se je posoda ob ledem dočiku kačjega telesa in rok stresla kača kar da bo zdaj zdaj padla na tla in se razbila.

Če bi se bilo to zgodilo, bi bila razdražena kača gotovo pičla Marijanovo smrt junaškega dekleta.

Marijana je razumela to. In našla je v sebi dovoli sile, da je krepko stisnila roke.

V naslednjem hipu je kača pomočila glavo v mleko. Potem se je pa počasi spuščala z Marjanine roke ter zlezla v mleko, ki je iz njega pomolila tu pa tam samo globo.

Marijana se je vedno bolj pripogibala in končno je pokleplnila.

Kaj je hotela storiti?

Kar je Marijana v hipu, ko se je kača zopet vsa skrila v mleko, naglo obrnila skledo tako, da je bila kača pokrita z njo.

V enem skoku je bil poročnik pri Marijani, da bi ji pomagal tičati skledo k tlor.

Tudi vsi drugi so prisločili ter začeli Marijano objemati in ji stiskati roko.

Vsek se je je hotel dotaknil.

Tudi guverner je stopil k nji. Prijel jo je roke in se ji močje zahvalil.

Markiza na našla pravil besed, da bi izrazilova svoja čuvstva. Globoko ginjena je samo šepetal:

— O... otroci! otroci!

Prihitali so služabniki in mornarji, da bi ubili kačo.

Poročnik jim je redovito prepustil plen. Ves iz sebe od sreče, ves omamjen od ljubezni je krepko objel Marjano. Privil jo je k sebi in zašepetal z drhtčem glasom:

— O... hvala! ... hvala! ... Moje življenje dripada vam ... sprejmite ga!

Ta čas je prišla Yvonna s svojim možem. Stopila je k Marijani, jo objela in poljubila na obe lici.

Tako je bila končno javno izbrisana sramota tiste, ki je bila prispevala v New Orleans kot izgnanka. Tisti hip je bila njen pokora končana.

Marijanine sile so bile do skrajnosti napete. Zdaj, ko je bilo vse končano, so jo pa zapustile in onesvestila se je. Morali so jo odnesti domov.

Castnik in guverner sta stopala za njo. Poročnik je bil zatopljen v misli na vse, kar je vedel o Marijanu. Razmisljjal je o njeni težki, a plemeniti žrtvi, ki jo je bila doprinesla za Henrika Gereardo, o njenem junaštvu na goreči ladji.

Končno je vstalo pred njim še njen zadnje junaško dejanje, ki mu je z njim rešila življenje in si pridobila ne samo njen globoko hvaležnost, temveč tudi udanost za vse življenje.

Mlada izgnanka, ki ji je bila guvernerjeva hči vrnila izgubljeno čast, je zopet zavzela svoje mesto v pošteni družbi.

Poleti tega je novo doživetje kmalu pregnalo zadnjo poročnikovo bojanzen.

Ko je stopil nekaj dni po teh razburljivih dogodkih iz svoje sobe, da bi potkal na vrata svoje sosedje, je držal glavo pokoncu kot mož, ki gre izpolnit svojo dolžnost.

Marijana je zadrtela, ko ga je zaledala.

Spomnila se je, kaj je dejal, predno se je tistega večera, onesvestila:

— Življenje, ki vam moram biti zanj hvaležen, hočem posvetiti samo vam.

Toda v tem trenutku, ko naj bi slednjič slišala iz njegovih ust, da jo ljubi, je pomisliла, da je pozabila na nekaj važnega v svoji izpovedki, ki se je bila sama prisilila k nji, ko je odločno odklonila poročnikovo ponudbo.

Takrat poročniku ni povedala, zakaj je bila zaprta v Salpetrieri, ni mu omenila tativne, ni mu priznala, da je otopala ubogo siroto.

Cakalo jo je še to zadnje priznanje.

Vemo, da v groznom trenutku ni slišala poročnikovih besed, nanašajočih se na Madeleine Bachelino in njenega otroka.

Meso belokožcev ni dobro

Iz zgodovine ljudovrstva, ki še zdaj ni povsed

Človeka spreli groza že pri besedi ljudovrstvo, in sicer v prvi vrsti zato, ker vidimo v njem nekakšno hrenjenje po užitku na račun bližnjega. Pri mnogih divjih narodih je pa ljudovrstvo izraz želje, da dobri zmagovalce lastnosti premaganec, pri drugih zopet sestavni del primativnih verskih obredov in običajev. Že iz tega, da je bilo ljudovrstvo razširjeno in je deloma še zdaj tam, kjer je dovolj druge rastlinske in mesne hrane, se vidi, da tu ne gre za slovensko meso kot okusno jed. Tudi izraz za ljudovrstvo je kanibalizem, znanstveni pa antropofagija. Prvi izraz je nastal iz popačenega imena Caribov ali Caribalov, kakor so nazivali prvi španski naseljeni indijanski plemeni, zapadno indijske Karibe, ki so jih smatrali za ljudovrstce ali Kanibale. Shakespeare rabi izraz Kaliban.

Ljudovrstvo je bilo razširjeno po vsem svetu. Po prizadevanju kulturnih držav in cerkve se je pa omejilo na one dele sveta, kamor zaenkrat še ne more poseči roka kulturnejšega naroda. Kolonialne vlade ljudovrstvo strogo kaznujejo in ljudovrci naseljene vase neusmisljeno uničujejo. Vendar se je pa ljudovrstvo še ohranilo v težko dostopnih pustinjah Avstralije na tihomorskih otokih, na Novi Gvineji, v osoři Bornea, v južno ameriških pragozdovih. So primeri, da zdeleži tudi civilizirani avstralski domačini za nekaj časa k svojim divjim sosedom, da se najedo pri njih človeškega mesa.

Nas lahko tolaži zavest, da meso belokožcev ni posebno priljubljeno, ker je baje preslano in ima za divjake nepritet duh. Deloma si pomagajo divjadi pri belokožcih na ta način, da ne jedo mesa samega, temveč v rastlinski omaki, ali ga pa dobro pripravijo. Nekateri divjadi privezejo žrtve h kolom v tekoči vodi, da se meso načini in izgubi nepritet duh. Pa tudi vseh delov telesa ne jedo vse ljudovrci. Nekateri deli veljajo za poslastice, drugi pa divjadi sploh ne jedo. Tako veljajo na otokih Fidži za poslastico človeški jezik, srce, jetra in nos. Kdor je imel več človeškega mesa, je moral povabiti na gostijo znanec. Na Novi Gvineji nekatera papuanska plemena še zdaj vabijo znanec na pojedine s človeškim mesom, kakor pri nas na koline. Pred 60 leti je ukazoval zamorski poglavlar v zapadni portugalski Afriki Lomando loviti dekleta na polju, ker mu je zelo dišalo njihovo meso. V Niam Niamu v Sudanu so jedli otroke suženj, kakor so spadali v Monbuttu otroci podložnikov v kraljevsko kuhinjo.

V nekaterih primerih so jedli divjadi ljudovrsno meso sirovo. Pri severoameriškem plemenu Hajdov se je maknil po ribolovu poglavlar čarovnik pred svečanostjo v gozd, kjer se je ves teden postil. Potem je pa sestradan skakal med zbranimi divjadi ter odgrinzel temu in onemu kosu mesa z žvega telesa. Pri večini ljudovrcov prevladuje praznovanje, da prehajajo govorje lastnosti ubitega in snedenega človeka na ljudi, ki ga pojedo. Zato jedo nekateri ljudovrci samo srce in možgane, včasih za vsak slučaj, da bi jih žrtev ne strašila. Avstralcii so si mazali telo z ledvično mastjo, drugod zopet so rezali z mrtvega mastne dele, s katerimi so se mastili sorodniki, da bi ne žalovali več za pokojnikom.

Praznovanje, da se prenajajo nekatera lastnosti žrtve na ljudovrstje, je v zvezi z uživanjem človeške krvi pri verskih obredih. Posebno kri nedolžnih otrok in deklet je veljala za dragoceno žrtve. S tem v zvezi je žrtvovanje Izaka po Abrahamu in grška pravljica po žrtvovanju Ifigenije. To so pa izrabljali v starih časih tudi za ob-

dolžitev sovražnikov, kakor Rimljani kristjanov ali še nedavno židovskih sekt. Navzite strogim zakonom imamo pa še zdaj tajne obrede, tako pri zamorcih na Kubi, ki mučijo ugrabljene otroke med posameznimi obredi. Ni še izginilo praznovanje, niso še izginili rituálni umori versko blaznih ljudi.

Če so cariniki prestrogi

Statistika angleških carinskih uradov kaže, kako rade odlične Angležinje gojajo državo s tem, da tihotapijo čez mejo svilo in kozmetične potrebščine. Primer lepe lady Muriel Bowdenove pa priča, da so angleški carinski uradniki zelo strogi, da ne poznavajo s tihotapkami nobene šale. Lepa dama je bila obsojena na 150 funtov globe ali na tri mesece zapora, ker je hotela s posmočje svoje prijateljice vtihotapiti čez mejo v Pariz, nakar pa kupljeno obleko in svineno perilo. Na meji so jo pa trdo prijeli in tihotapstvo je prišlo na dan.

Lady Muriel je bila seveda ogorčena,

da jo je carinik osramotil in spravil v zadrego, pa je tebi nič meni nič visoko dvignila krilo in mu pokazala, da ima na sebi enako perilo, kakor v kovčegih, ne pa umazano. Takih prizorov pa angleška javna moralna ne trpi in zato nato ni čuda, da je carinski uradnik prvi hip ostrrel, potem pa začel prositi razjarenjo doma, naj svoje čare brž zakrije. Neprijetni incident z domo si je vzel tako k srcu, da je zaprosil za vpokojitev.

Neka žena v Belgiji je rodila v enem letu šest otrok. V januarju je rodila trojčke, v decembru istega leta pa zopet trojčke. Se zanimivejši primer so imeli v Parizu, kjer je rodila žena nekoga peka v sedmih letih zakonske življenja sedemkrat trojčke, torej skupaj 21 otrok. Porodilo ne pove, kaj je storil oče, ko so se mu šestič in sedmič rodili trojčki. Nekaj podobnega se je prijetilo čikaškemu meščanu Ormsbyu. Nič hudega sluteč, se je oženil in v sedmih letih zakona mu je rodila žena enkrat četvorčke, enkrat trojčke in dvakrat dvojčke. Neki farmer v Yorkshire je imel 38 otrok, prekosil ga je pa Kanadčan, ki jih je imel 45. Ko je praznoven 70letico, gaje prišlo pozdraviti 38 otrok z možimi, ženami in otroci. Policija je pa mislila, da gre za demonstracijo in bi bila množico starčevih čestilcev razgnala, da ni pravčno zvedela, kdo.

Primerno vprašanje — Ta avto bi vam toplo priporočil, ker je preizkušen. On vam pokaže svet.

Mislite ta ali oni svet?

Med prijateljicami.

— Včeraj sem se dala fotografirati in pri fotografu so najbolj občudovali moje zobe.

— Kaj so romali iz rok v roke?

Iz Novega mesta

Zima na pragu. Po mestu že požage, ljudje vožijo drva, vse je v znamenju hladne jeseni in zime. Drva so se podražila. Tako stane meter dobrih bukovih drv Din 50 do 65. Meščani se dobro obrožajo proti mrazu, čeprav se jim zde drva predraga.

— Trg je poln grozdja in sadja. Pri nas na trgu ne prodajajo grozdja in sadja na kilograme, temveč dobijo dva grozda za dinar. Sadje je za enkrat cenejše. 3–6 jabolka dinar, a če se draži, ker je dobrega, namiznega sadja letos malo. Večinoma je razpokano in črivo.

— V nedeljo pojede Novomeščani v Gotno vas, kjer se bo vršila pridedev Društva knetrskih fantov in deklet s sodelovanjem vseh novomeških kulturnih in strokovnih organizacij — sadni dan. Otvoritev dneva bo ob 2. uri